

Talousnäkömät

Teknoliateollisuus

3 | 2022

Maailman ja Suomen talouden näkömät

Eurooppa ja Yhdysvallat vajoamassa taantumaan – taantuman syvyys ja kesto vielä hämärän peitossa

s. 3

Teknoliateollisuus Suomessa

Tilaukanta- ja henkilöstötiedustelun tulokset

s. 5

Sisällysluettelo

Maailman ja Suomen talouden näkymät.....	3
Teknoliateollisuus Suomessa.....	5
Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa.....	6
Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa.....	7
Metallien jalostus Suomessa.....	8
Suunnittelu ja konsultointi Suomessa.....	9
Tietotekniikka-ala Suomessa.....	10
Henkilöstön kehitys Suomessa ja ulkomailla.....	11

Eurooppa ja Yhdysvallat vajoamassa taantumaan – taantuman syvyys ja kesto vielä hämärän peitossa

Maailmantalous, erityisesti kehittyneet taloudet, ovat kulkemassa kohti taantumaa loppuvuoden ja ensi vuoden aikana. Taantuman kesto ja syvyyttä on vielä erittäin vaikea arvioida. Talouden kulkuun vaikuttaa huomattavasti mm. geopolitiittinen tilanne. Riskit ovat tällä hetkellä huomattavan negatiivisia, ja toteutuva kehitys voi olla olennaisesti nyt arvioitua heikompaa.

Sekä Yhdysvaltojen keskuspankki FED että Euroopan keskuspankki EKP ovat molemmat indikoineet selvästi, että inflaation hillintä on niiden tärkein prioriteetti. Vaikuttaa siltä, että keskuspankit eivät epäröi ajaa taloutta taantumaan taltuttaakseen voimakkaan inflaation. Tähän niitä rohkaisee toistaiseksi hyvänä säilynyt työllisyystilanne niin Yhdysvalloissa kuin Euroopassa.

Yhdysvalloissa talous on eurooppalaisen määritelmän (BKT supistuu kahdella perättäisellä neljänneksellä) mukaan jo nyt taantumassa. BKT on supistunut Yhdysvalloissa ennakkotietojen mukaan sekä vuoden ensimmäisellä että toisella vuosineljänneksellä.

Ennakkotietojen mukaan euroalueen talous oli kasvussa vielä vuoden toisella vuosineljänneksellä, mutta ostopäällikköindeksien perusteella taloutta uhkaa supistuminen vuoden kolmannesta vuosineljänneksestä eteenpäin.

Talouden ennakoivat indikaattorit viittaavat taantumaan Euroopassa

Euroalueen teollisuuden ja palvelut yhdistävän ostopäällikköindeksin arvo putosi heinäkuussa alle 50 pisteen. Tämä viittaa siihen, että taloutta uhkaa supistuminen. Ostopäällikköindeksit putosivat niin teollisuudessa kuin palvelusektorilla.

Euroalueen teollisuuden ostopäällikköindeksit kertovat huolestuttavaa tietoa tilanteen kehittymisestä. Uusien tilausten väheneminen oli yhtä nopeaa viimeksi eurokriisin aikaan vuonna 2012, jos koronakriisin aikaisia havaintoja ei huomioida. Myös yritysten arviot pidemmän aikavälin kehityksestä kääntyivät synkemmiksi. Samaan aikaan yritykset raportoivat, että hintapaineet alkavat hellittää ja myös varastot ovat kääntyneet kasvuun.

Ostopäällikköindeksin perusteella yritysten tilanteet vaihtelevat paljon euroalueella: osa yrityksistä kärsii edelleen materiaalien jne. saatavuushaasteista, ja osa kertoo varastojen olevan jo täynnä

ja asiakkaiden kysynnän laskeneen merkittävästi. Myös kohonnut hintataso hillitsee kysyntää jo selvästi. Kaikki nämä merkit viittaavat siihen, että teollisuudessa on tapahtumassa käänne heikompaan. On kuitenkin liian aikaista arvioida, kuinka voimakas käänneestä on tulossa.

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF toi heinäkuun ennusteeseensa esiin huolensa koko maailmantalouden vajoamisesta taantumaan negatiivisten riskien toteutuessa yksi kerrallaan. Tuoreimmassa ennusteessa maailmantalouden ennustetaan kasvavan kuluvaan vuonna 3,2 %. Luku on 0,4 % alempi kuin edellisessä huhtikuun ennusteessa. Ensi vuoden kasvun ennustetaan olevan vain 2,9 %.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan langettaa edelleen, erityisesti Euroopan talouskehityksen ylle, suuren ja synkän varjon. Taloudellisessa mielessä keskeinen riskitekijä liittyy venäläiseen fossiiliseen energiaan. Energiakysymys liittyy olennaisesti niin teollisuuden tuotantokykyyn kuin inflaation kehitykseen.

Valitettava tosiasia lienee, että ilman venäläistä kaasua energian riittävyys on koetuksella Keski-Euroopassa tulevana syksynä ja talvena. Mahdollinen niukkuus energiasta on omiaan lisäämään ja ylläpitämään inflaatiopainetta Euroopassa, vaikka talouskasvu yskähtäisi jopa merkittävästi. Tämä yhtälö on keskuspankille vaikea ratkaistavaksi.

Talouskehitys heikkenee myös Suomessa muun maailman tahdissa

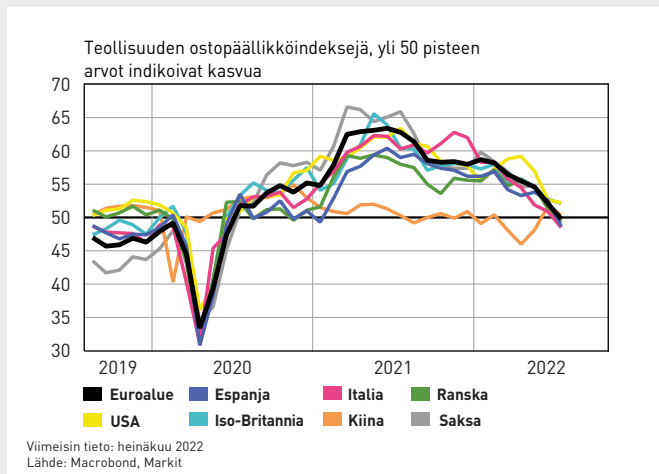
Talouskasvun hidastuminen maailmalla vaikuttaa vääjäämättä myös Suomen kasvuun tulevaisuudessa. Perinteisesti Suomessa talous reagoi pienellä viiveellä kehitykseen maailmalla, näin käynee tälläkin kertaa. Teollisuudella on vahva tilauskanta, jonka ansiosta tuotantoa riittää pitkälle syksyyn. Kysynnän hiipuminen maailmalla vaikuttaa kuitenkin tuotantomääriin ennen pitkää, ja vaikutukset alkavat näkyä viimeistään vuodenvaihteen aikoihin.

Valitettavasti pessimistisempäänkin skenaarioon on hyvä varautua. Teollisuudessa monet yritykset ovat kasvattaneet varastoja, ja eurooppalaisten yrityskyselyiden mukaan myös valmistusvarastot ovat kasvaneet merkittävästi.

Kasvu yskähtelee niin euroalueella kuin Yhdysvalloissakin

Teollisuudessa tuotanto kääntymässä laskuun

Tämänkaltaisen tilanne voi pahimmillaan johtaa nopeammin kysynnän hiipumiseen, kun varastoja aletaan jälleen tyhjentää ja uusia tilauksia vähennetään.

Epävakaata hintakehitys ja suuret varastot vaikeuttavat kannattavuuden hallintaa. Korkealla kustannustasolla täytetyn varaston arvo voi pahimmillaan alentua merkittävästi lyhyessä ajassa. Tällaisen riskin toteutuminen voi luoda merkittävän riskin jopa koko liiketoiminnan jatkumiselle.

Myös hidastuvan kasvun ympäristössä on mahdollista menestyä

Vaikka Euroopan talous näyttää olevan matkalla kohti vääjäämättömyyden taantumaa, ei tilanne ole Suomen näkökulmasta täysin toivoton. Taantumun uhkan ollessa erittäin suuri, on tärkeää tunnistaa tekijät, joiden avulla suomalaiset teknologiayritykset voivat menestyä globaalissa markkinassa kokonaiskysynnän heikkenemisestä huolimatta.

Nykyisessä tilanteessa on helppo tunnistaa kaksi keskeistä tekijää, joissa onnistumalla tulevasta taantumasta on mahdollista selvitä mahdollisimman vähin vaurioin. Nämä tekijät ovat työn kustannuskilpailukyky sekä kyky uudistua.

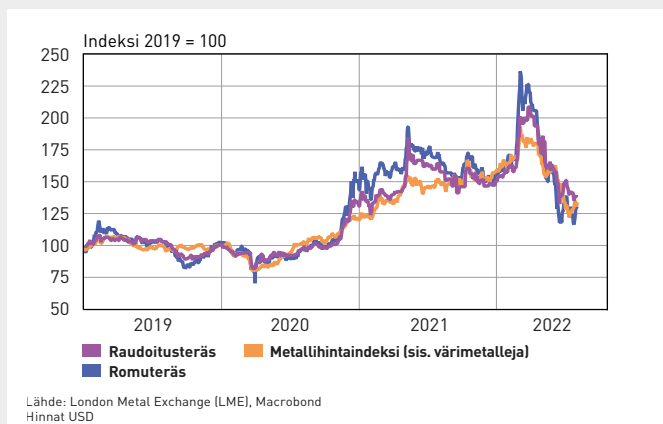
Työmarkkinoilla neuvottelukierrokset ovat olleet viime vuosina vaikeita, mutta haasteista huolimatta Suomen kustannuskilpailukyky on pysynyt liittokierrosten aikana euromaihin nähden siedettävällä tasolla pienestä takamatkasta huolimatta. Tämä on edesauttanut sitä, että suomalainen vientiteollisuus on menestynyt verrattain hyvin viime vuosien kriiseistä huolimatta.

Viime aikojen ripeän inflaation ja voimakkaan kysynnän aikana kysymys hintakilpailukykyvyydestä on jäänyt hieman taka-alalle. Sen merkitys nousee kuitenkin jälleen nopeasti kysynnän hiipussa ja hinnan noustessa keskeiseksi ajuriksi kysynnän suuntautumislelle. Mikäli onnistumme parantamaan suomalaisen työn kilpailukykyä kilpailijoihin nähden tulevina vuosina, parannamme olennaisesti asemiamme kilpailussa vähenevistä tilauksista.

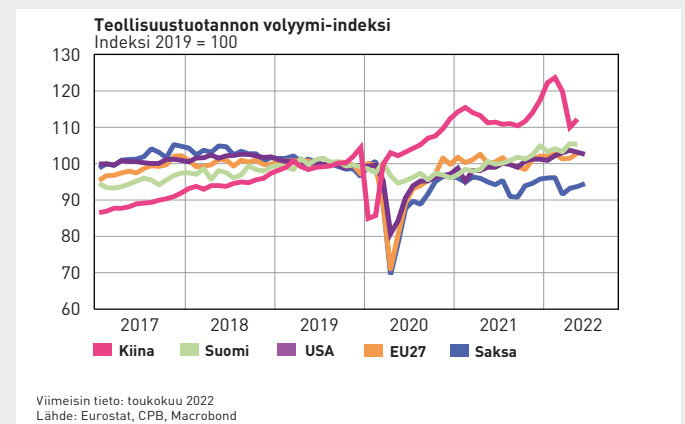
Toinen menestymiseen olennaisesti vaikuttava seikka on teollisuutemme kyky uudistua ja olla mukana vihreän siirtymän arvoketjuissa. Teknologinen edelläkävijyys ja korkea osaaminen parantavat suomalaisen vientiteollisuuden asemaa globaalissa kilpailussa. Siihen on syytä panostaa entistä enemmän. Vihreää siirtymää vauhdittavien teknologioiden kysyntä säilyy todennäköisesti hyvänä tulevina vuosina suhdanteesta riippumatta. Suomalaiset yritykset ovat verraten hyvässä asemassa tämän suhteen.

Peliä ei siis ole vielä menetetty. On myönteistä, että menestymisen avaimet ovat tälläkin kertaa omassa käsissämme. Viisailla päätöksillä varmistamme Suomelle valoisan tulevaisuuden maailman myrskyistä huolimatta.

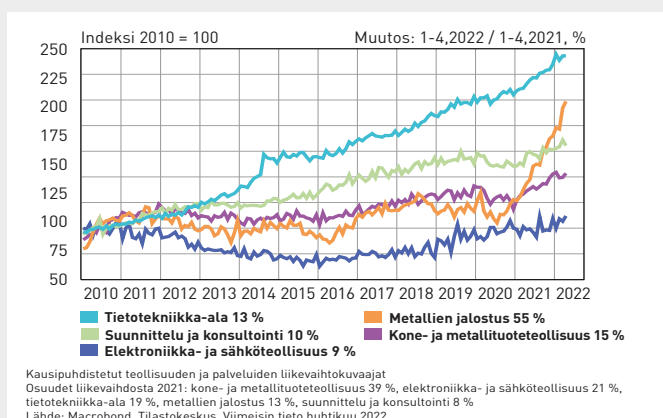
Raaka-aineiden hintapaineet hellittäneet

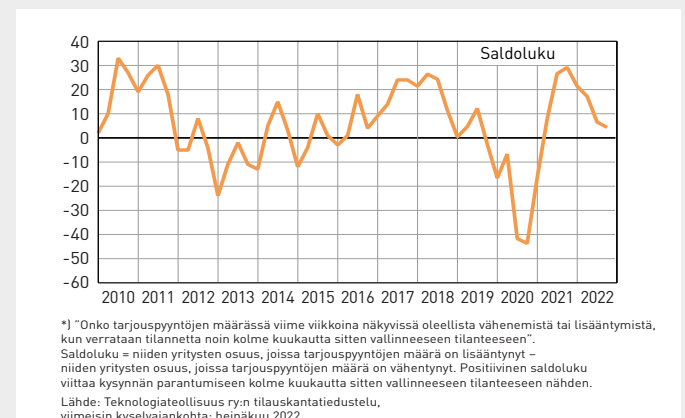
Teollisuustuotannon määrän kehitys

Teknologioteollisuuden liikevaihto Suomessa

Teknologioteollisuuden yritysten saamat tarjouspyynnöt Suomessa*

Tilaukanta- ja henkilöstötiedustelun tulokset

Teknologiaeteollisuuden yritysten liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 noin yksitoista prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Liikevaihto kasvoi kaikilla teknologiaeteollisuuden päätoimialoilla. Liikevaihtoa kasvatti viime vuonna merkittävästi kohonnut hintataso. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan yli 91 miljardia euroa.

Vuoden toisen vuosineljänneksen tilauskertymä oli arvoltaan jonkin verran edellistä neljänneistä parempi. Saatujen uusien tilausten arvo oli huhti-kesäkuussa 10 prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä ja 12 prosenttia suurempi kuin viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla. Tilauskertymän arvoa on kasvatannut osaltaan nopeasti kohonneet tuottajahinnat. Tämä on hyvä huomioida arvioitaessa tulevien kuukausien tuotantomäärien kehitystä. Kohonnut hintataso tarkoittaa, että tilauskertymän arvo kasvaa enemmän kuin tuotannon määrä.

Tarjouspyyntökyselyn saldoluku oli heinäkuussa +4. Saldoluku on nyt heikentynyt neljä perättäistä vuosineljännestä. Heinäkuun aikana kerätty tieto viestii siitä, että kysyntätilanne markkinoilla on alkanut tasaantumaan. Huojentavaa on, että toistaiseksi dramaattista käännettä heikompaan ei ole vielä tarjouspyyntökyselyn perusteella nähtävissä.

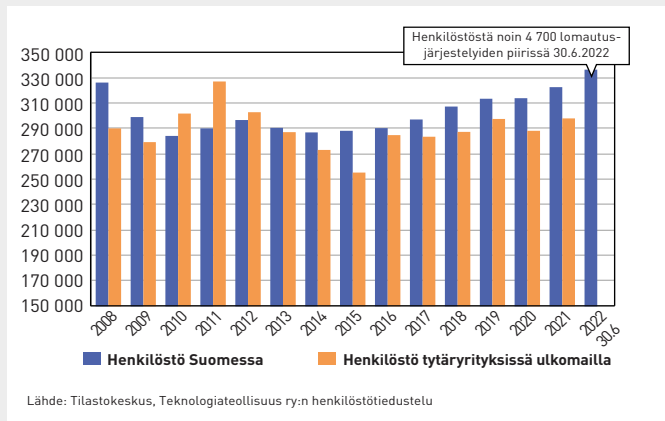
Tilaukannan arvo oli kesäkuun lopussa kaksi prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa ja kahdeksan prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 kesäkuussa.

Alkuvuoden tilauskehityksen perusteella teknologiaeteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvolutaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

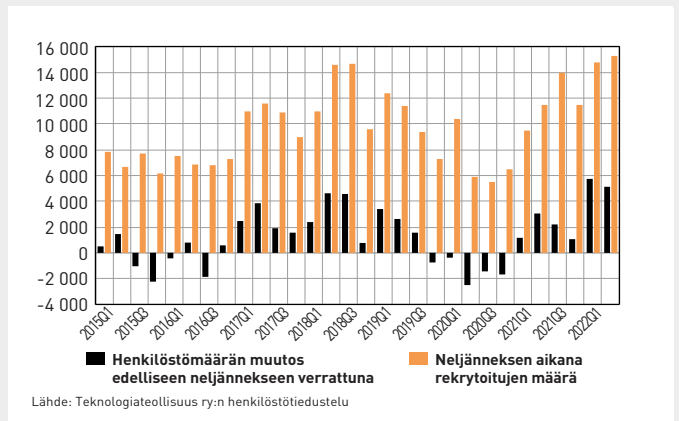
Teknologiaeteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 1,6 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuun lopussa noin 336 400. Nyt mitattu henkilöstömäärä on uusi ennätys Teknologiaeteollisuuden henkilöstössä Suomessa. Edellinen huippu on vuodelta 2008. Teknologiaeteollisuuden henkilöstötiedustelun perusteella kesäkuun lopussa oli lomautusjärjestelyiden piirissä vain noin 4 700 henkilöä. Kesätyöläisiä teknologiaeteollisuudessa työskenteli kesän 2021 aikana noin 18 000.

Uuden henkilöstön rekrytoinnit olivat edelleen erittäin korkealla tasolla huhti-kesäkuussa. Rekrytointeja oli yhteensä peräti 15 300. Yrityksestä riippuen henkilöstöä joko lisättiin tai korvattiin eläkkeelle siirtyneitä ja työpaikkaa vaihtaneita.

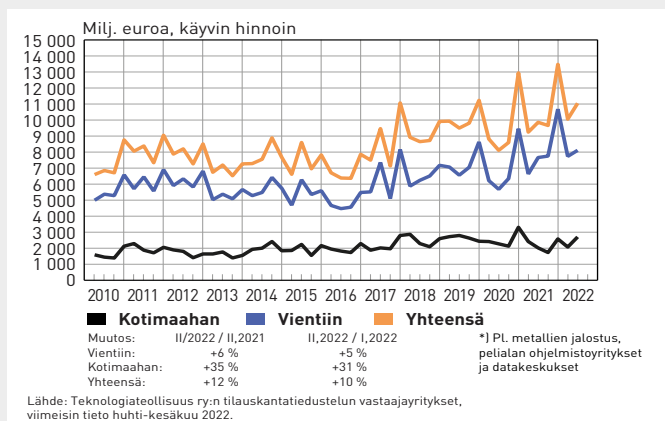
Teknologiaeteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa suurempi kuin kertaakaan aiemmin

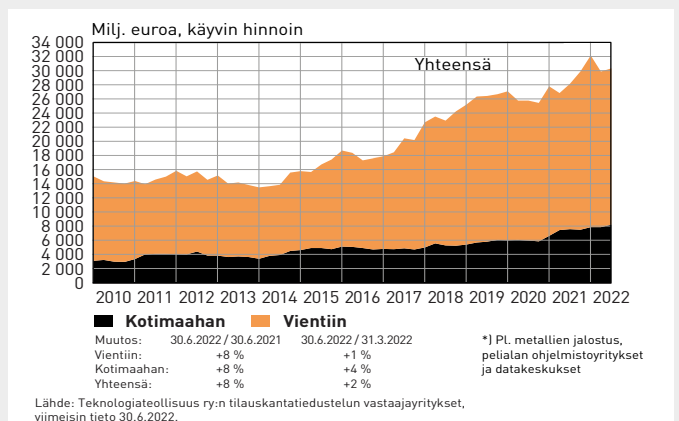
Teknologiaeteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa edelleen ripeässä kasvussa

Teknologiaeteollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

Teknologiaeteollisuuden* tilaukanta Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa

Uusien tilausten arvo vuodentakaista korkeammalla tasolla

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden (tietoliikennelaitteet, sähkökoneet, terveysteknologia) yritysten liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 noin viisi prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan reilut 18 miljardia euroa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuudessa sekä uusien tilausten että tilauskannan arvo nousivat huhti-kesäkuussa edelliseen neljänneksen verrattuna.

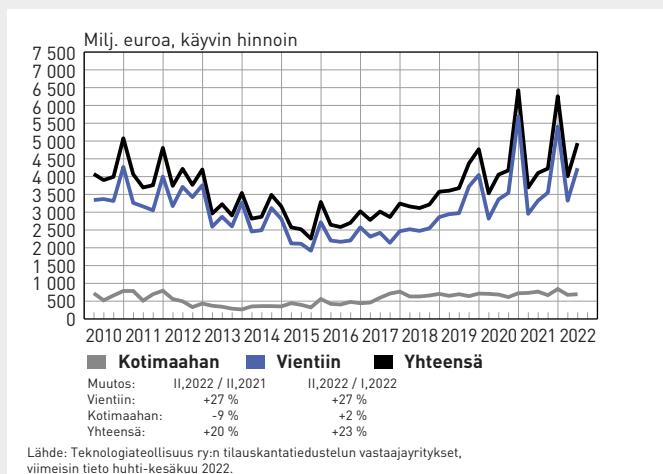
Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa euroina 23 prosenttia enemmän kuin tammi-maaliskuussa ja 20 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2021.

Tilauskannan arvo oli kesäkuun lopussa 15 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa ja 18 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 kesäkuussa.

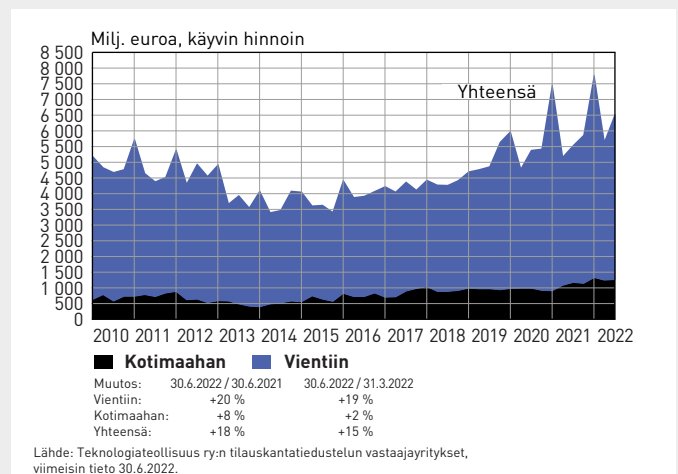
Alkuvuoden tilauskehityksen perusteella elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 0,9 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuussa noin 40 500.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden tilauskanta Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa

Vientitilausten kertymä laskusuunnassa

Kone- ja metallituoteteollisuuden (koneet, metallituotteet, kulkuneuvot) yritysten liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 kymmenen prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 35 miljardia euroa.

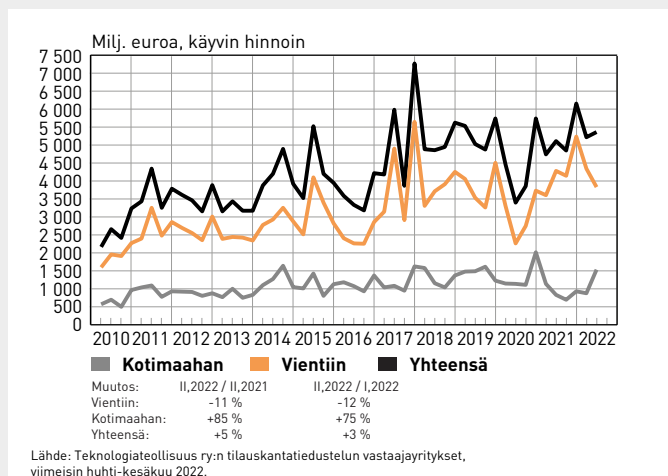
Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten saamien uusien tilausten arvo nousi huhti-kesäkuussa kolme prosenttia edelliseseen neljännekseen verrattuna. Edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna saatujen uusien tilausten arvo nousi viisi prosenttia. Euromääräistä tilauskertymää kasvattaa osaltaan nopeasti nousseet tuottajahinnat. Tilaukset kasvot vain kotimaahan, jossa sielläkin kasvun taustalla on suuri yksittäinen julkiselle sektorille kohdistunut tilaus. Vientitilaukset laskivat selvästi sekä edellisestä neljänneksestä että vuodentakaisesta.

Tilaukset arvo oli kesäkuun lopussa kaksi prosenttia pienempi kuin maaliskuun lopussa mutta neljä prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 kesäkuussa. Huomattavaa on edelleen telakoiden suuri osuus tilaukset arvo kokonaisarvosta.

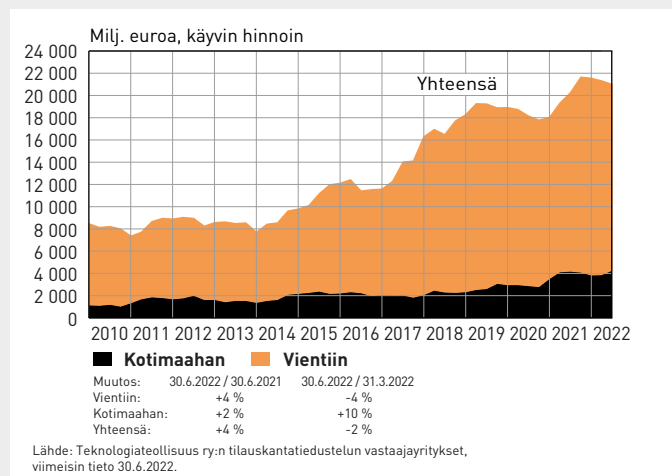
Alkuvuoden tilauskehityksen perusteella kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan. Liikevaihtoon on vaikuttanut sitä kasvattavasti rajusti nousseet kustannukset.

Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 1,2 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuussa noin 138 400.

Kone- ja metallituoteteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuuden tilauskanta Suomessa

Copyright © Ovakko

Metallien jalostus Suomessa

Liikevaihdon kasvu saattaa taittua raaka-aineiden hintapaineiden hellittäessä

Metallien jalostusyritysten (terästuotteet, värimetallit, valut, metallimalmit) liikevaihto Suomessa nousi 36 prosenttia vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020. Tämän vuoden tammi-huhtikuussa kasvua oli peräti 55 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan yli 14 miljardia euroa. Liikevaihtoa on kasvattanut olennaisesti merkittävästi nousseet tuottajahinnat metallien jalostuksessa.

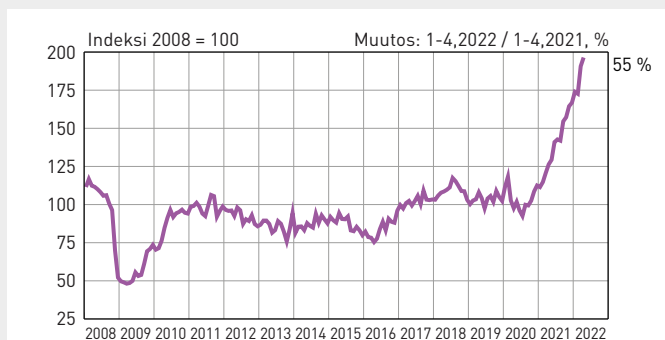
Terästuotteiden, värimetallien, valujen ja metallimalmien yhteenlaskettu tuotannon määrä Suomessa oli tammi-toukokuussa 2022 noin kahdeksan prosenttia suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Metallien jalostusyritysten henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 0,3 prosenttia pienempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuussa noin 16 900.

Terästuotanto laski maailmanlaajuisesti tammi-kesäkuussa 5,5 prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tuotanto laski Aasiassa 4,8 prosenttia, EU-maissa 6,2 prosenttia ja Pohjois-Amerikassa 2,3 prosenttia.

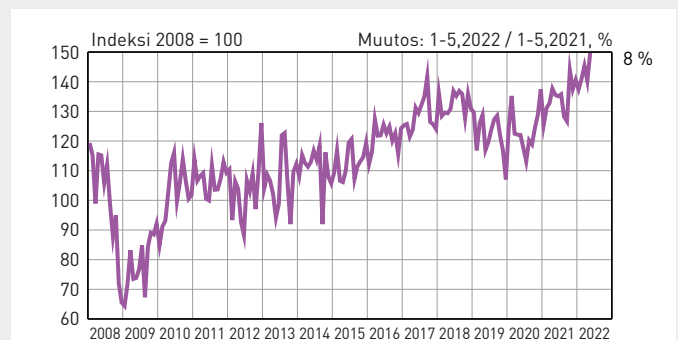
Suurimmat tuotantomaat alkuvuonna olivat Kiina, Intia, Japani, Yhdysvallat ja Venäjä. Kiinan osuus maailman terästuotannosta oli alkuvuonna noin 55 %.

Metallien jalostuksen liikevaihto Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuuden liikevaihtokuvaajat
Osuudet liikevaihdosta 2021: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 90 %, metallimalmien louhinta 10 %
Viimeisin tieto: huhtikuu 2022
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Metallien jalostuksen tuotannon määrä Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuustuotannon volyyymi-indeksit
Osuudet liikevaihdosta 2021: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 90 %, metallimalmien louhinta 10 %
Viimeisin tieto: toukokuu 2022
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Suunnittelu ja konsultointi Suomessa

Tilaukset kasvavat edelleen

Suunnittelu- ja konsultointialan (teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut) liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 reilut viisi prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan noin seitsemän miljardia euroa.

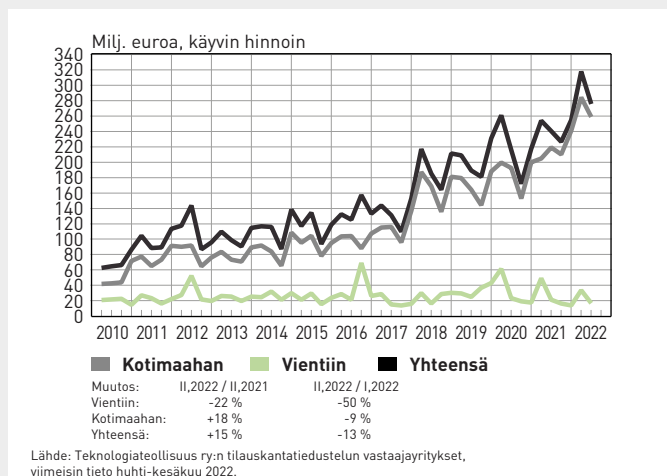
Teknologioteollisuuden tilauksetiedustelussa mukana olevat suunnittelu- ja konsultointialan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa 13 prosenttia vähemmän kuin tammi-maaliskuussa mutta 15 prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 vastaavalla ajanjaksolla.

Tilaukset arvo oli kesäkuun lopussa prosentin suurempi kuin maaliskuun lopussa ja 16 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 kesäkuussa.

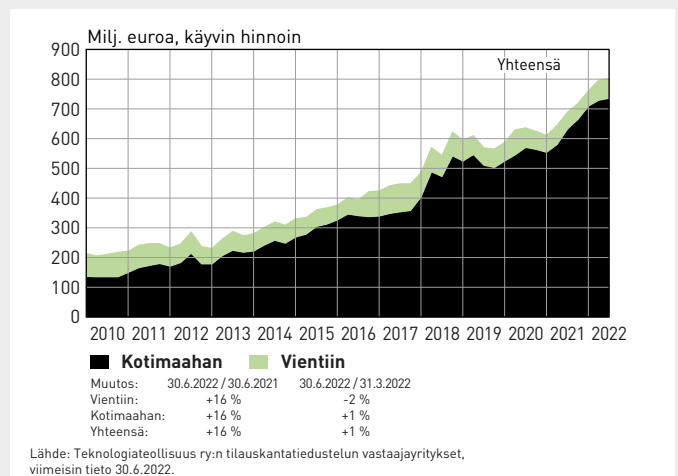
Alkuvuoden tilauskehityksen perusteella suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 2,9 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuussa noin 59 300.

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

Suunnittelu- ja konsultointialan tilaukset Suomessa

Tietotekniikka-ala Suomessa

Uudet tilaukset laskivat hieman edellisestä neljänneksestä

Tietotekniikka-alan (tietotekniikkapalvelut, ohjelmistot) yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi vuonna 2021 kahdeksan prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan vajaat 17 miljardia euroa.

Tietotekniikka-alalla uudet tilaukset olivat huhti-kesäkuussa alemmalla tasolla kuin edellisellä vuosineljänneksellä. Myös tilauskanta supistui hieman. Alalle ovat tyypillisiä voimakkaat tilausvaihtelut vuosineljännesten välillä.

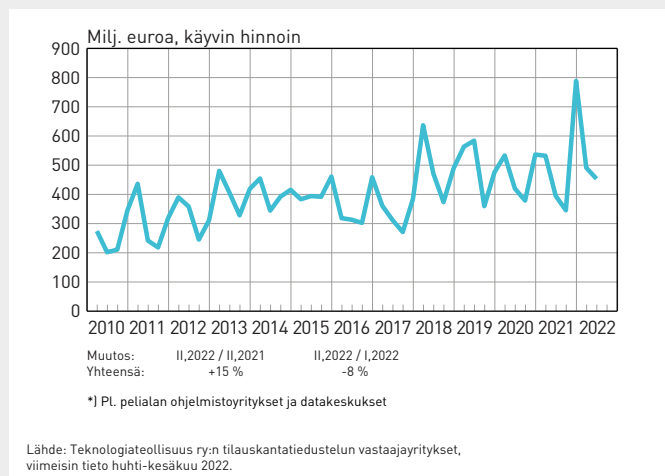
Teknologiaeteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat tietotekniikka-alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa euroina kahdeksan prosenttia vähemmän kuin tammi-maaliskuussa mutta 15 prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 vastaavalla ajanjaksolla. Peliteollisuuden ja datakeskusten yritykset eivät ole mukana tässä tiedustelussa.

Tilaukskannan arvo oli kesäkuun lopussa kolme prosenttia pienempi kuin maaliskuun lopussa mutta 21 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 kesäkuussa.

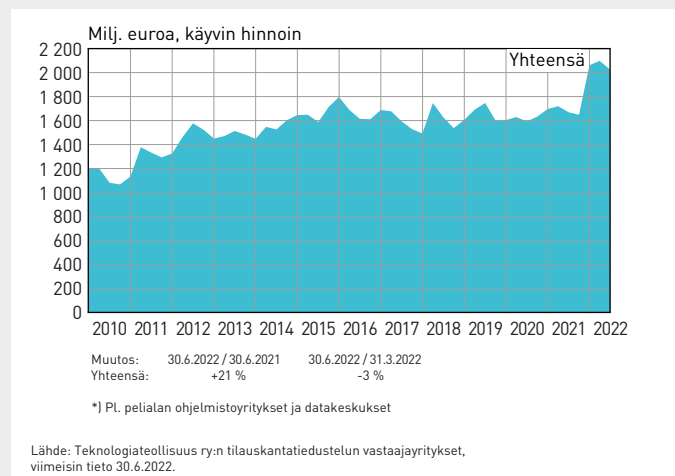
Alkuvuoden tilauskehityksen perusteella tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Tietotekniikka-alan yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 1,9 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuussa noin 81 400.

Tietotekniikka-alan uudet tilaukset Suomessa

Tietotekniikka-alan* tilauskanta Suomessa

TALOUSNÄKYMÄT 3 | 2022

Tiedot perustuvat tilanteeseen 10.8.2022

Pääekonomisti Petteri Rautaporras, puh. 050 304 2220

Johtava ekonomisti Jukka Palokangas, puh. 040 750 5469

Lisätietoa teknologiateollisuuden liikevaihdon, viennin, investointien, henkilöstön ja tuottajahintojen kehityksestä

Teknologiateollisuus ry:n kotisivulta: www.teknologiateollisuus.fi

Teknologiateollisuus ry | Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki | puhelin (09) 19231 | www.teknologiateollisuus.fi

Teknolohiateollisuus